

ЗБІРНИКИ

**«Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства:
Збірник наукових праць». Випуск 18 (2013). Перелік
публікацій**

МОВОЗНАВСТВО

Анатолій Виноградов

**Векторная параметризация перемещения в русских и венгерских
префиксальных глаголах**

Анотація:

Стаття присвячена аналізу російських та угорських дієслів, утворених за допомогою префіксів у різних директивних значеннях від мотивуючих (не префіксальних) дієслів – назв типових різновидів та засобів самостійного (контрольованого) пересування живих істот. Вивчається роль таких факторів, як «концептуально-прагматична оцінка руху», «можливість характеристики руху по параметру *векторний / невекторний*», які регулюють префіксальну валентність мотивуючих дієслів в обох мовах.

Анастасія Вегеш

**Функціонування літературно-художніх антропонімів у романі Олеся
Ульяненка «Жінка його мрії»**

Анотація:

У статті досліджуються літературно-художні антропоніми роману «Жінка його мрії» Олеся Ульяненка. Подається опис власних назв героїв, їх функціонально-стилістичне навантаження, виражальні можливості, характеристичний потенціал.

Алла Галас

Лінгвостилістичні параметри епістолярію Г. Стрипського

Анотація:

У статті аналізуються листи Гіядора Стрипського до Івана Франка і Володи-мира Гнатюка у контексті лінгвостилістичних досліджень епістолярію

визначних постатей української науки і культури.

Борис Галас

Словничок бойківських говірок В. Давидяка

Анотація:

Уперше публікується словничок бойківських говірок В. С. Давидяка (1850—1922) із зібрання А. С. Петрушевича, що зберігається в Рукописному відділі Бібліотеки Російської академії наук (С.-Петербург). Додаються коментарі і примітки.

Оксана Ивасюк

Дивергентное словообразовательное гнездо как объект исследования функциональной дериватологии

Анотація:

У статті розглядаються питання теорії словотвірних гнізд, розмежовуються поняття та терміни «словотвірне гніздо» / «гніздо однокореневих слів», з позиції функціональної дериватології обґрунтовується необхідність розрізнення СГ лексем і СГ семем.

Виктория Крайник

Структурные особенности деепричастий в «Письмах русского путешественника» Н. Карамзина

Анотація:

В статті подано синхронно-діахронний опис структурних типів дієприслівників в «Листах російського мандрівника» М. Карамзіна. Застосування кількісного аналізу дозволило автору статті довести, що в цій ділянці морфологічної системи мови М. Карамзіна переважають словоформи, які стали нормативними в сучасній російській літературній мові.

Ольга Миголинець

Фраземи, пов'язані з народною медициною, в українських закарпатських говірках

Анотація:

У статті подаємо спостереження над діалектною фразеологією, яка стосується лексики народної медицини українських закарпатських говірок. Об'єктом аналізу стали ФО закарпатських говірок на позначення назв хвороб, фізичного та психічного стану людини тощо. Зокрема звертається увага на їх

компонентний склад, лексико-граматичну характеристику та внутрішню форму.

Віталія Папіш

Акцентуація характеру в художньому мовленні П. Куліша

Анотація:

У статті здійснено психоаналітичну інтерпретацію художньої мови відомого українського письменника П.Куліша на предмет виявлення у ній індивідуально-підсвідомого психологічного змісту. Зокрема, аналізуються вияви істероїдної акцентуації, які на рівні тексту простежуються у зображенні дрібних деталей одягу, пластики тіла, світлої гама кольорів, соціального стану, емоцій, різких змін настрою тощо.

Ольга Пискач

Номінація учасників поховального обряду в закарпатському говорі

Анотація:

У статті зроблено спробу етнолінгвістичного, словотвірного та лінгвогеографічного аналізу назв учасників поховального обряду в закарпатському говорі на матеріалі 40 н. п. Закарпатської області. Проаналізовано слова, які належать винятково до похоронної сфери, а також загальноповивану лексику, семантичне поле якої включає й значення поховально-обрядової реальності.

Іван Сабадош

Розвиток лексики дикорослої трав'янистої флори в українській мові ХІХ – поч. ХХ ст. (родина губоцвіті)

Анотація:

На основі даних пам'яток писемності характеризуються нові назви дикорослих трав'янистих рослин, що появилися в українській мові в період ХІХ – початку ХХ ст. З'ясовуються шляхи виникнення цієї лексики, мотиви номінації, походження, творення. Використовується також у міру можливостей аналогічний матеріал інших слов'янських мов.

Василина Сугоняк

Ономастичні студії у виданнях підкарпатського общества наук

Анотація:

У статті аналізується зміст і з'ясовується значення публікацій ономастичної проблематики у виданнях Підкарпатського общества наук (1941—

1944). Докладніше характеризуються праці дописувачів “Літературної неділі”.

Ірина Сус

Українська лексика у чотиримовному “Словарі языка южно-русского” І. Вагилевича

Анотація:

У статті розглянуто будову словникових статей, діалектні особливості української лексики в рукописному українсько-польсько-німецько-латинському словнику (1834—1844) І. Вагилевича.

Дмитро Тодер

Лексика, пов’язана з житлом та прилеглою до нього територією, в українських говорах Закарпаття

Анотація:

У статті розглядається лексика, пов’язана з житлом та прилеглою до нього територією, зібрана автором експедиційним методом в українських говорах Закарпаття. Діалектний матеріал аналізується в лінгвогеографічному, лексико-семантичному та етимологічному аспектах.

Людмила Устюгова

Функціонально-стилистические особенности деепричастий в романе И.С. Тургенева «Отцы и дети»

Анотація:

В аспекті тенденції до граматичної стандартизації, притаманної російській літературній мові другої половини XIX ст., автор статті досліджує структурні й функціональні особливості дієприслівників у романі І.С. Тургенева «Батьки та діти». Особлива увага звертається на суперечливість процесу формування дієприслівників як самостійної морфологосинтаксичної категорії у книжних контекстах.

Олеся Харківська

Відчислівникові деривати в українських говорах Закарпаття

Анотація:

У статті описуються словотвірні типи відчислівникових іменників, утворених від кількісних (власне кількісних, дробових, збірних) і порядкових числівників.

Галина Шкурко

Лексика, пов'язана з традиційними видами транспорту та комунікаціями, в українських говорах Закарпаття як об'єкт наукового вивчення

Анотація:

Стаття присвячена історії наукових досліджень лексики, пов'язаної з традиційними видами транспорту та комунікаціями, в українських говорах. Висвітлено актуальність, окреслено мету, завдання, методи збору та дослідження фактичного матеріалу в українських говорах Закарпаття.

Юлія Юсип-Якимович

Застосування методів експериментальної фонетики при вивченні фоностильових одиниць поетичного тексту

Анотація:

Стаття є продовженням досліджень автора фоностилістики періоду модернізму. На матеріалі лірики Г. Чупринки, М. Філянського, П. Карманського, В. Пачовського, Зореслава аналізується поетична фонетика українського символізму. Для дослідження фоностильових одиниць вперше застосовуються методи та методика експериментальної фонетики.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Наталія Вигодованець

“Церковні бесіди...” Михайла Лучкая в оцінці проф. Олександра Барана

Анотація:

У статті репрезентовано ще не публіковану в Україні працю професора-священника Олександра Барана про видатного закарпатського українського історика, мовознавця, письменника Михайла Лучкая.

Оксана Кузьма

Проблема свободи в драмі Лесі Українки „В катакомбах”

Анотація:

У статті досліджується драма „В катакомбах” Лесі Українки крізь призму філософії екзистенціалізму. Аналізуються буттєві модуси образів-персонажів твору в контексті їх життєвого вибору.

Валентин Мальцев

Ритмічні форми піввіршів в українському 13-складовому вірші XVIII століття

Анотація:

У статті йдеться про один із елементів ритму українського 13-складового силабічного вірша XVIII століття – акцентні форми кожного з піввіршів. Зокрема, автор зупиняється на пропорціях форм, що відповідають різним силабо-тонічним схемам, простежує їх еволюцію упродовж століття.

Ганна Сабадош

Українська інтелігенція в романі „Чайка” Д. Бузька

Анотація:

У статті розглянуто особливості відображених у романі „Чайка” Д.Бузька образів української інтелігенції. У центрі уваги – виділені автором риси української політичної еліти, що завадили їй привести національні сили до перемоги у визвольних змаганнях початку ХХ ст.

Оксана Талабірчук

Художнє осмислення національної ідентичності в малій прозі Івана Яцканина (оповідання «Коріння», «Шуміли берести»)

Анотація:

У статті уперше визначено й проаналізовано художнє осмислення Іваном Яцканином проблеми національної ідентичності та історичної пам'яті роду на основі оповідань «Коріння», «Шуміли берести».

Катерина Шимоняк

Етноміфологеми моря та сонця як складові поняття долі у творчості Івана Ірлявського

Анотація:

У статті охарактеризовано природу походження міфологем моря та сонця у творчості Івана Ірлявського.

Оксана Щербей

Екзистенційно-онтологічна проблематика поезій у прозі Ф. Потушняка („Вікно”, „Глибина”, „Камені”)

Анотація:

У статті досліджуються екзистенційно-онтологічні проблеми поезій у прозі Ф. Потушняка („Вікно”, „Глибина”, „Камені”) у контексті його лірики і філософії. Категорія буття у ліричній прозі митця постає системою, яка складається з макрокосму (всесвіту) та мікркосму (людини). Ознаками онтологічної моделі Ф. Потушняка є антропологізм, трансцендентність, гармонійність, велич та вічність.

ЮВІЛЕЇ**Борис Галас****Vivat Academia! Vivat noster professor! (До 80-річчя від дня народження В.В.Німчука)****Галина Вовченко****Слово і майстер (до 60-річчя з дня народження Б.К.Галаса)****Марія Бочко****“...Лежить життя – зарита в землю книга” (до 80-річчя з дня народження В.С.Попа)****ПАМ'ЯТЬ****Надія Ференц****Згадаймо Василя Вовчка (до 80-річчя з дня народження)**